

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Імені Дмитра Моторного
Кафедра «Рослинництва та садівництва імені професора В.В. Калитки»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри рослинництва та садівництва
імені професора В.В.Калитки
к. с-г. н., доц. Максим КОЛЕСНИКОВ
«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Виноградарство і ампелографія» (розділ «Ампелографія»)

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності

203 «Садівництво і виноградарство» за ОП «Садівництво і виноградарство»

(на основі повної загальної середньої освіти)

Факультет агротехнологій та екології

2022-2023 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Виноградарство і ампелографія» (розділ «Ампелографія»), для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 203 «Садівництво і виноградарство» за ОП «Садівництво і виноградарство» (на основі повної загальної середньої освіти), м. Запоріжжя, ТДАТУ, 2022 року – 9 с.

Розробники : Ольга АЛЕКСЄЄВА, к. с.-г. н., доцент, Ірина ЮДИЦЬКА, асистент.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри Рослинництва та садівництва імені професора Калитки В.В.

Протокол № 1 від «31» серпня 2022 року

Завідувач кафедри рослинництва та садівництва імені професора Калитки В.В.

к. с.-г. н., доц. Максим КОЛЕСНИКОВ

Схвалено методичною комісією факультету АТЕ за спеціальністю 203 «Садівництво і виноградарство» за ОП «Садівництво і виноградарство» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» (на основі повної загальної середньої освіти)

Протокол № 1 від «31» серпня 2022 року

Голова, доц. Любов ЗДОРОВЦЕВА

1. Опис навчальної дисципліни «Виноградарство і ампелографія» (розділ «Ампелографія»)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, вищої освіти, ступінь	Характеристика навчального курсу	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 4	Галузь знань - 20 аграрні науки та продовольство	Обов'язкова	
Модуль - 2	Спеціальність 203 «Садівництво і виноградарство»	курс	семестр
Змістових модулів - 2		3	5
Загальна кількість годин - 120	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Вид занять	К-ть годин
Тижневих годин для денної форми навчання : аудиторних - 3,0 Самостійної роботи – 4,3		Лекції:	8 год.
		Практичні:	14 год.
		Самостійна робота:	68 год.
		Навчальна практика:	30 год.
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є набуття здобувачами вищої освіти знань та практичних вмінь з ампелографії в умовах багатуокладної економіки та ринкових відносин в Україні.

Завдання дисципліни полягає у:

- вивченні систематики родини Виноградових, походження сортів;
- встановлення закономірностей мінливості сортів під впливом екологічних умов;
- визначення районів культивування винограду і напрям їх культури;
- вирішенні проблеми підтримання чистоти сортового складу виноградників.

Результати навчання (з урахуванням soft skills)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти наступними компетентностями:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві і виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

Фахові компетентності

ФК01. Здатність обирати та використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин).

ФК02. Здатність використовувати навички для вирощування посадкового матеріалу плодових, ягідних культур і винограду, розмноження овоче-баштанних рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів.

ФК05. Здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні і виробничі дані у галузі садівництва та виноградарства.

ФК08. Здатність використовувати факти і досвід новітніх сучасних досягнень у садівництві та виноградарстві.

ФК09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Soft skills:

- комунікативні навички: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді.

- уміння виступати привселюдно: навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації.

- керування часом: уміння справлятися із завданнями вчасно.

- гнучкість і адаптивність: гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем.

- лідерські якості: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати.

- особисті якості: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни «Виноградарство і ампелографія» (розділ «Ампелографія»)

Змістовий модуль 1. Ампелографія і селекція винограду.

Тема 1-2. Ампелографія, як наука. Методи селекційної роботи у виноградарстві

1-2.1. Значення і завдання ампелографії як науки. Види ампелографії. Історія розвитку ампелографії.

1-2.2. Класифікація сортів винограду.

1-2.3. Апробація виноградних насаджень.

1-2.4. Масова селекція та методика її проведення.

1-2.5. Завдання селекційної роботи. Штучна гібридизація. Інтродукція. Клонова селекція.

1-2.6. Схема і методика ампелографічного опису виноградної рослини.

Змістовий модуль 2. Сортовий склад винограду України

Тема 3. Сортовий склад столових сортів винограду

3.1. Характеристика класичних столових сортів винограду.

3.2. Перспективні і районовані сучасні столові сорти винограду.

3.3. Схема і методика визначення сортів винограду за морфологічними ознаками органів виноградної рослини.

3.4. Визначення механічних властивостей ягід столових сортів.

Тема 4. Характеристика технічних сортів винограду та філоксеростійких сортів – підщеп

4.1 Підгрупи технічних сортів винограду.

4.2. Характеристика винних сортів винограду для виготовлення столових сухих і напівсухих вин. Характеристика універсальних, винних сортів і сортів для виготовлення десертних і кріплених хересних вин.

4.3. Методика механічного аналізу. Визначення механічного складу і механічних властивостей грона і ягід винограду технічних винних сортів.

4.4. Характеристика філоксеростійких підщепних сортів. Стійкість філоксеростійких підщепних сортів до вмісту активного вапна в ґрунті, основних захворювань. Агротехніка філоксеростійких підщепних сортів.

4.5. Схема і методика ботанічного описування морфологічних ознак філоксеростійких підщепних сортів винограду.

4. Структура навчальної дисципліни Змістовні модулі та їх кредитування в курсі «Виноградарство і ампелографія» (розділ «Ампелографія»)

Номер тижня	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
		годин			балів
		Лекція	ПР	СР	
Змістовий модуль 1. Ампелографія і селекція винограду					
1	Лекція 1. Ампелографія, як наука. Методи селекційної роботи у виноградарстві (1/2)	2			
	ПР 1. Ботанічна класифікація родини Виноградових		2		5
2	ПР 2. Апробація виноградників. Масова і клонова селекція на виноградниках та методика їх проведення.		2		5
	СР. Підготовка до здачі лекції №1, практичної роботи №1-2			6	2
3	Лекція 2. Ампелографія, як наука. Методи селекційної роботи у виноградарстві (2/2)	2			
	ПР 3. Схема ампелографічного описування сортів винограду		2		5
	СР. Підготовка до здачі лекції №2			3	2
4	СР. Підготовка до здачі практичної роботи №3			4	
4	СР. Зробити ботанічний опис морфологічних ознак органів виноградної рослини двох певних сортів винограду			10	6
5	СР. Підготовка до ПМК 1			7	
5	СР. ПМК 1			2	10

Разом за 1 змістовий модуль		4	6	32	35
Змістовий модуль 2 «Сортовий склад винограду України»					
7	Лекція 3. Сортовий склад столових сортів винограду	2			
	ПР 4. Визначення сортів винограду за морфологічними ознаками органів виноградної рослини (1/2).		2		3
8	ПР 5. Визначення сортів винограду за морфологічними ознаками органів виноградної рослини (2/2).		2		4
	СР. Підготовка до здачі лекції №3, практичної роботи №4-5			7	2
10	Лекція 4. Характеристика технічних сортів винограду і філоксеростійких сортів – підщеп	2			
	ПР 6. Органолептична та дегустаційна оцінка столових сортів винограду		2		4
	СР. Визначення філоксеростійких підщепних форм. Підготовка до здачі практичної роботи 6			3	
11	ПР 7. Методика механічного аналізу. Визначення механічного складу і механічних властивостей грона і ягід винограду		2		4
	СР. Підготовка до здачі лекції №4, практичної роботи 7. Зробити ботанічний опис морфологічних ознак органів виноградної рослини певних сортів філоксеростійких підщеп			7	2
12	СР Підготовка до ПМК II			7	
13	СР ПМК II			1	10,0
Разом за II змістовий модуль		4	8	36	35,0
Разом за I та II змістовий модуль		8	14	68	70
Екзамен					30
Разом з екзаменом					100 (коэф 0,8)
Навчальна практика			30		100 (коэф. 0,2)
Разом за навчальну дисципліни			120		100,0

5. Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль з дисципліни «Виноградарство і ампелографія», (розділ «Ампелографія»)

ПМК 1

1. Наука ампелографія.
2. Ботанічна класифікація родини Виноградових.
3. Завдання селекційної роботи.
4. Методи селекційної роботи.
5. Штучна гібридизація.
6. Інтродукція.
7. Клонова селекція.
8. Апробація виноградників та методика її проведення.
9. Масова селекція на виноградниках та методика її проведення.
10. Схема ампелографічного опису сортів винограду.
11. Схема і методика ботанічного опису морфологічних ознак органів виноградної рослини, що характеризують сорт(зелений пагін, лист).
12. Схема і методика ботанічного опису морфологічних ознак органів виноградної рослини, що характеризують сорт(однорічний стиглий пагін).
13. Схема і методика ботанічного опису морфологічних ознак органів виноградної рослини, що характеризують сорт(грона, ягода, насіння).

ПМК 2

1. Характеристика класичних столових сортів винограду
2. Характеристика новітніх столових сортів винограду.
3. Розрахунок коефіцієнта плодоношення і коефіцієнта плодоносності сортів винограду.
4. Характеристика основних 2-3-х технічних сортів винограду для виготовлення білих марочних столових сухих і напівсухих вин.
5. Характеристика основних 2-3-х технічних сортів винограду для виготовлення красних марочних столових сухих і напівсухих вин.
6. Характеристика основних 2-3-х технічних сортів винограду для виготовлення марочних десертних вин.
7. Характеристика основних 2-3-х технічних сортів винограду для виготовлення коньячних спиртів.
8. Характеристика основних 2-3-х технічних сортів винограду для виготовлення хересних вин.
9. Характеристика філоксеростійких сортів підщеп.
10. Методика визначення механічного складу грона і ягід технічних сортів винограду.
11. Методика визначення механічних властивостей грона і ягід технічних сортів винограду.
12. Органоліптична (дегустаційна) оцінка столових сортів винограду.
13. Методика ботанічного описування морфологічних ознак філоксеростійких підщепних сортів.

9. Рекомендована література.

1. Ампелографический атлас сортов и форм винограда селекции ННЦ «Институт виноградарства и виноделия им. В.Е. Таирова» / В.В. Власов [и др.] – К.: Аграрна наука, 2014. – 136 с.
2. Власюк С.Г. Садівництво і виноградарство / С.Г. Власюк, А.О. Бондаренко Навч. посібник. - К.: Вища школа, 1990. - 374 с.
3. А.П. Дикань, В.Ф.Вильчинський, Э.А. Верновський, И .Я. Заяц Виноградарство Крыма / А.П. Дикань, В.Ф.Вильчинський, Э.А. Верновський, И .Я. Заяц. Пособие. - Сімферополь: Бізнес - Информ, 2001. - 408 с.
4. О.П. Дикань, А.О. Бондаренко, В.В. Заморський, О.Г. Палеха Виноградарство (практикум) / О.П. Дикань, А.О. Бондаренко, В.В. Заморський, О.Г. Палеха. Навчальний посібник. - Сімферополь: Бізнес -Информ, 2002. - 208 с.
5. Літвинов П.І. Виноградарство / П.І. Літвінов. - К.: Урожай, 1978. – 360 с.
6. Плодівництво, овочівництво і виноградарство / Каблучко Г.О. [та ін.]; за ред. Г.О. Каблучко – К.: Урожай, 1983. – 262 с.
7. Плодоводство и виноградарство с основами интенсификации / Г.А. Березовский [и др.] Под ред. Э.А. Верновского. – К.: Вища школа, 1978. – 440 с.
8. Серпуховитина К.А. Промышленное виноградарство / К.А. Серпуховитина, Г.С. Морозова, В.М. Смольякова. – 2-е изд. перераб. и доп. – М.: Агропромиздат, 1991. – 287 с.(ученики и учебные пособия для кадров массовых профессий).
9. Система сертифікованого виноградного розсадництва України: монографія. / Я.Н. Гадзало [та ін.]; за наук. ред. В.В. Власова. – К.: Аграрна наука, 2015. – 288 с.
10. Технологія виробництва овочів і плодів: Підручник / О.Ю. Барабаш, А.П. Учакін, О.М. Цизь [та ін.]; За ред. О.Ю. Барабаша. – К.: Вища школа, 2004. - 431 с.

7. Інформаційні ресурси

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ.
2. Наукова бібліотека ТДАТУ (адреса: м. Мелітополь, пр. Б.Хмельницького, 18)
3. Бібліотека ДСС ІС НААН ім. М.Ф. Сидоренка (адреса: м. Мелітополь, вул. Вакуленчука, 99)
4. Бібліотека ім. М.Ю. Лермонтова (м. Мелітополь, пл. Перемоги, 1)
5. Методичний кабінет кафедри ПОВБХ.
6. Сайт кафедри ПОВБХ.
7. Джерела Інтернету.